

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG DOTYCZĄCYCH INICJATYWY (bez oceny skutków)

TYTUŁ INICJATYWY	Układ o stowarzyszeniu UE-Ukraina – przegląd wzajemnej liberalizacji cel (wniosek dotyczący decyzji Rady)
WIODĄCA I ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ DG	DG ds. Handlu – TRADE.E.1 (Europa i Partnerstwo Wschodnie)
PRAWDOPODOBNY INICJATYWY RODZAJ	Zgodnie z art. 29 układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina można przeprowadzić konsultacje między UE a Ukrainą w celu przyspieszenia liberalizacji handlu i rozszerzenia jej zakresu na towary, które nie zostały jeszcze objęte liberalizacją na mocy układu. Komisja prowadzi takie konsultacje z Ukrainą w celu przyjęcia decyzji w sprawie ich wyników na forum Komitetu Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu najpóźniej po wygaśnięciu obecnego systemu autonomicznych środków handlowych w czerwcu 2025 r. Przyjęcie takiej decyzji przez UE wymaga zatwierdzenia przez Radę, w związku z czym Komisja przedstawi wniosek dotyczący decyzji Rady na podstawie art. 218 ust. 9 TFUE.
ORIENTACYJNY TERMIN	III kw. 2024 r. – II kw. 2025 r.
INFORMACJE DODATKOWE	—

A. Kontekst polityczny, określenie problemu i analiza zgodności z zasadą pomocniczości

Kontekst polityczny

Pogłębiona i kompleksowa umowa o wolnym handlu („DCFTA”) ustanowiona na podstawie układu o stowarzyszeniu między UE i Ukrainą jest tymczasowo stosowana od 1 stycznia 2016 r. Na podstawie DCFTA zliberalizowano dwustronny handel wszystkimi towarami przemysłowymi (z wyjątkiem handlu samochodami osobowymi, który zostanie w pełni zliberalizowany przez Ukrainę 1 stycznia 2026 r.) oraz wieloma produktami rolnymi i przetworzonymi produktami rolnymi.

W czerwcu 2022 r., po rozpoczęciu przez Rosję niczym niesprokowanego i nieuzasadnionej pełnoskalowej inwazji wojskowej na Ukrainę, Unia Europejska wprowadziła autonomiczne środki handlowe, aby wesprzeć gospodarkę i odporność Ukrainy. Zgodnie z tymi tymczasowymi środkami zniesiono wszystkie cła na wywóz z Ukrainy do UE. Obecny system ma wygasnąć 5 czerwca 2025 r.

Kiedy w maju 2024 r. przyjęto obecne rozporządzenie o autonomicznych środkach handlowych, Komisja ogłosiła, że zamierza osiągnąć porozumienie w sprawie trwałej i wzajemnej liberalizacji cel. Taki proces jest przewidziany w art. 29 DCFTA, który stanowi, że można przeprowadzić konsultacje w celu przyspieszenia liberalizacji handlu i rozszerzenia jej zakresu na towary, który nie zostały jeszcze objęte liberalizacją na mocy układu. Proces ten ma zapewnić bezpieczeństwo gospodarcze i stabilne ramy prawne zarówno Ukrainie i Unii, jak i rolnikom i przedsiębiorstwom.

Problem, któremu ma zaradzić inicjatywa W ramach DCFTA handel między UE a Ukrainą znacznie się zwiększył, tj. wzrósł dwukrotnie od czasu rozpoczęcia tymczasowego stosowania DCFTA w 2016 r. Ponadto DCFTA zawiera zobowiązania Ukrainy do dostosowania jej ustawodawstwa do unijnych norm i standardów dotyczących produktów przemysłowych i rolno-spożywczych oraz w obszarach związanych z handlem, takich jak konkurencja, bariery techniczne w handlu, normy sanitarne i fitosanitarne, cła, zamówienia publiczne i własność intelektualna. Przedsiębiorstwa z UE skorzystały ze zwiększonego dostępu do rynku Ukrainy w ramach DCFTA. W przeciwieństwie do systemu autonomicznych środków handlowych, w ramach którego UE tymczasowo i jednostronnie zawiesiła cła przywozowe, kontyngenty i środki ochrony handlu, proces przeglądu ustanowiony w art. 29 układu o stowarzyszeniu wiąże się ze <u>wzajemną</u> liberalizacją cel z korzyścią dla przedsiębiorstw i obywateli zarówno w UE, jak i w Ukrainie. Rozmowy stanowią okazję do dalszej poprawy dostępu unijnych przedsiębiorstw do rynku ukraińskiego, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich równych warunków działania dla handlu dwustronnego, z myślą o stopniowej integracji Ukrainy z jednolitym rynkiem. W ostatnich miesiącach, a zwłaszcza w kontekście ostatniego odnowienia autonomicznych środków handlowych, niektóre zainteresowane strony w sektorze rolno-spożywczym wyraziły obawy, że pełna liberalizacja przyznana Ukrainie w ramach autonomicznych środków handlowych może spowodować napięcia na rynku UE. W związku z tym Komisja rozważy poziom liberalizacji oraz odpowiednie mechanizmy ochronne. Brak liberalizacji cel na podstawie przeglądu ustanowionego w art. 29 i nieodnowienie autonomicznych środków handlowych spowodowałyby, że handel powróciłby do warunków sprzed nielegalnej wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie. Oznaczałoby to znaczny spadek ukraińskiego wywozu, co zaszkodziłoby ukraińskiej gospodarce w czasie, gdy Rada Europejska ponownie zapewniła, że zaoferuje Ukrainie niezachwiane wsparcie „tak długo, jak będzie to konieczne, i w takim zakresie, jakiego będzie wymagała sytuacja”.
Podstawa działania UE (podstawa prawna i analiza zgodności z zasadą pomocniczości) Niniejsza inicjatywa dotyczy obszaru polityki, w którym Unia ma wyłączne kompetencje na mocy art. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Zasada pomocniczości nie ma zatem zastosowania.
Podstawa prawna Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. e) TFUE i art. 207 TFUE wspólna polityka handlowa należy do wyłącznych kompetencji UE. Na podstawie art. 218 ust. 9 TFUE Rada może, na wniosek Komisji, przyjąć decyzję ustalającą stanowiska, które mają być zajęte w imieniu UE w ramach organu utworzonego przez umowę. W art. 29 ust. 4 DCFTA UE-Ukraina wskazano, że „na wniosek którejkolwiek ze Stron, Strony konsultują się wzajemnie, aby rozważyć przyspieszenie znoszenia należności celnych we wzajemnym handlu oraz rozszerzenie zakresu takiego znoszenia”.
B. Co ma osiągnąć inicjatywa i w jaki sposób? Inicjatywa ma na celu przyspieszenie stałej i wzajemnej liberalizacji handlu z Ukrainą, aby Ukraina mogła zintegrować się z jednolitym rynkiem.
Prawdopodobne skutki W ramach DCFTA wartość handlu między UE a Ukrainą już wzrosła dwukrotnie w porównaniu z sytuacją sprzed stosowania DCFTA. Unijne przedsiębiorstwa skorzystają dzięki dalszemu dostępowi do rynku ukraińskiego i stopniowej integracji Ukrainy z jednolitym rynkiem UE. W Ukrainie rozszerzony dostęp do rynku UE będzie korzystny dla otoczenia biznesowego i rozwoju gospodarczego, a także pomoże Ukrainie zwiększyć odporność w kontekście nielegalnej pełnoskalowej inwazji wojskowej Rosji na Ukrainę. W kontekście ostatniego odnowienia systemu autonomicznych środków handlowych niektóre zainteresowane strony z sektora rolno-spożywczego wyrażały zaniepokojenie napływem niektórych ukraińskich produktów rolnych na rynek UE. Obawy te były szczególnie widoczne w państwach członkowskich graniczących z Ukrainą. W rozporządzeniu przedłużającym system autonomicznych środków handlowych do 2025 r. Komisja odniosła się do tych obaw, wprowadzając środki ochronne w odniesieniu do niektórych produktów i przywracając cła na produkty, których przywóz z Ukrainy osiąga określoną wielkość. System autonomicznych środków handlowych obowiązujący od czerwca 2022 r. w pełni zliberalizował przywóz z Ukrainy, a monitorowanie przeprowadzone przez Komisję nie wykazało negatywnego wpływu na rynek UE w ujęciu całościowym. W 2022 r. i na początku 2023 r. wystąpiły jednak lokalnie pewne wąskie gardła logistyczne w państwach członkowskich UE geograficznie bliskich Ukrainie, kiedy to tradycyjne morskie szlaki eksportowe Ukrainy przez Morze Czarne zostały w pełni, a następnie częściowo zablokowane. Te wąskie gardła logistyczne

dotyczyły produktów objętych liberalizacją handlu w ramach autonomicznych środków handlowych (pszenica) oraz produktów nieobjętych dodatkową liberalizacją w ramach autonomicznych środków handlowych (kukurydza, rzepak i nasiona słonecznika). W związku z tym w niektórych regionach UE nie istnieje wyraźna korelacja między liberalizacją cel a lokalnymi wąskimi gardłami logistycznymi.
Monitorowanie w przyszłości
Wdrażanie DCFTA jest monitorowane przez Komitet Stowarzyszenia w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, który zbiera się co najmniej raz w roku, oraz w odpowiednich podkomitetach.
C. Lepsze stanowienie prawa
Ocena skutków
System autonomicznych środków handlowych obowiązujący od czerwca 2022 r. działa jako „eksperyment w warunkach naturalnych”, ponieważ w pełni zliberalizował przywóz z Ukrainy. Komisja ściśle monitoruje ten przywóz zgodnie z rozporządzeniem o autonomicznych środkach handlowych i nie stwierdziła negatywnego wpływu na rynek UE w ujęciu całościowym. Wyniki monitorowania są regularnie omawiane z państwami członkowskimi w ramach Komitetu ds. Polityki Handlowej, z Parlamentem Europejskim na forum Komisji Handlu Międzynarodowego i jej Grupy Monitorującej ds. Ukrainy oraz podczas nieformalnych spotkań z zainteresowanymi stronami. Komisja będzie nadal ściśle monitorować przywóz z Ukrainy i przeanalizuje jego wpływ na rynek UE przed przedstawieniem wniosku dotyczącego decyzji Rady. W tym kontekście i z uwagi na fakt, że w DCFTA/rozporządzeniu o autonomicznych środkach handlowych przewidziano już procedury i mechanizmy monitorowania, ocena skutków nie jest uzasadniona.
Strategia konsultacji
Mając na uwadze stałe monitorowanie przez Komisję - na podstawie rozporządzenia o autonomicznych środkach handlowych - wpływu liberalizacji przywozu przewidzianej w rozporządzeniu o autonomicznych środkach handlowych oraz dyskusje na temat wyników monitorowania, o którym mowa powyżej, nie będą prowadzone odrębne konsultacje publiczne. Informacje zwrotne zebrane w ramach zaproszenia do zgłaszania uwag i regularnych dyskusji z zainteresowanymi stronami na temat wyników wyżej wymienionego monitorowania zostaną jednak uwzględnione w rozmowach w sprawie liberalizacji handlu, aby ocenić potencjalne obszary zainteresowania lub obszary wrażliwe. Zaproszenie do zgłaszania uwag skierowane jest do wszystkich zainteresowanych stron, w tym (ale nie wyłącznie) przedsiębiorstw i przedstawicieli przedsiębiorstw, w szczególności tych, które prowadzą handel z Ukrainą lub są zainteresowane tą dziedziną, przedstawicieli konsumentów, społeczeństwa obywatelskiego, naukowców i zainteresowanych osób. Zaproszenie do zgłaszania uwag zostanie udostępnione również na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Handlu Komisji Europejskiej (DG TRADE). Komisja podsumuje otrzymane informacje zwrotne przy sporządzaniu wniosku dotyczącego decyzji Rady.